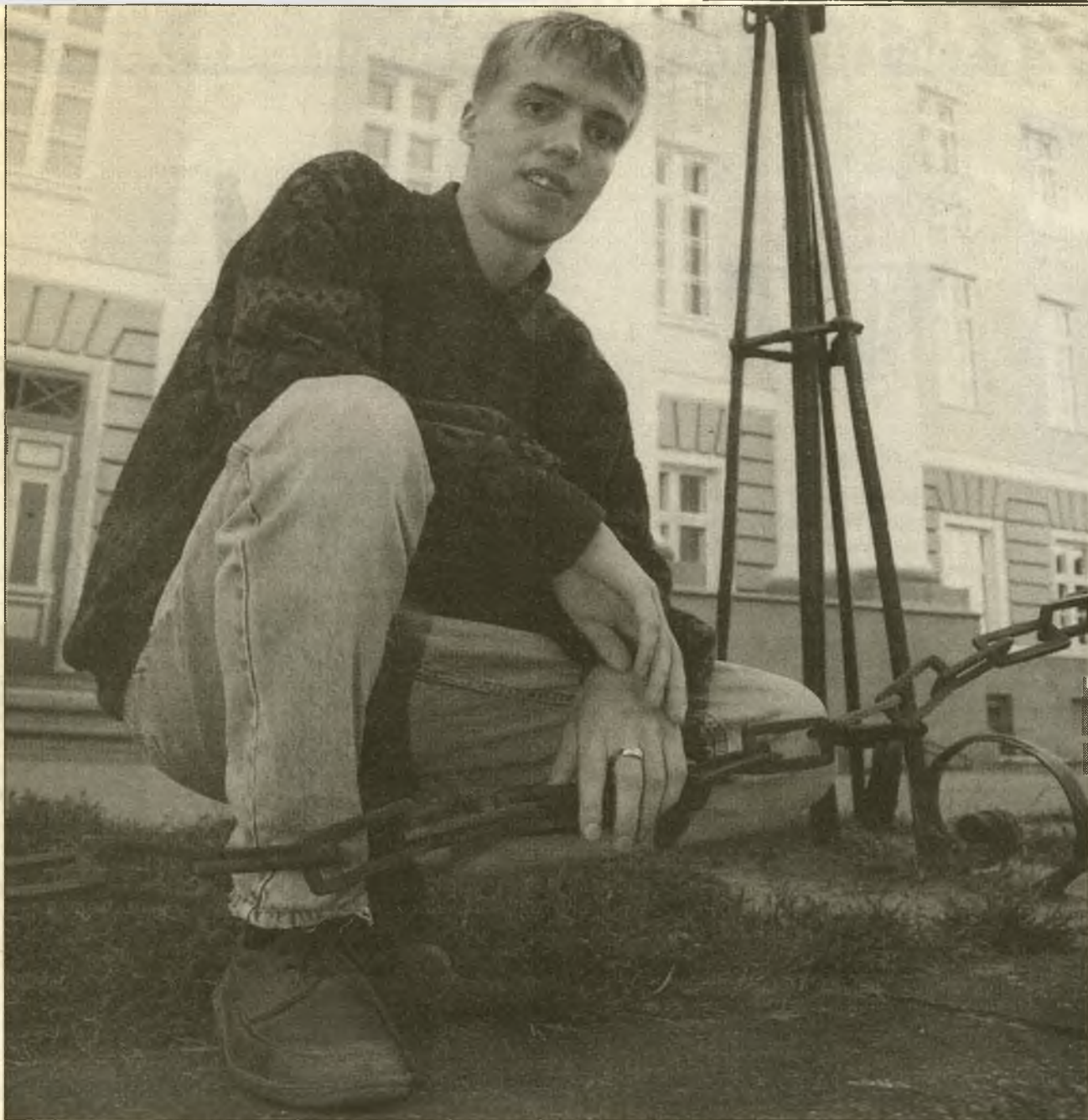

Tartu Ülikooli arstiteaduskonnas riigieelarve-välisel kohal õppiv Margus Tramberg on siiani kõrgharidusse investeerinud 69 000 krooni, mille on saanud vanematelt, sest arstitudengite tihe loengukava ei luba tal erinevalt paljudest teistest tudengitest kooli kõrvalt tööl käia.

ALDO LUUD

Tudeng maksab tuhandeid kroone

Aasta Tartu Ülikoolis maksab kuni 40 000 krooni

Urmo Kübar
Helen Eelrand

Tartu, Tallinn

Tasuliste õppekohtade aastahinnad Eesti kõrgkoolide päevases õppes ulatuvad viiest tuhandest kroonist loodusteaduste õppimise eest kuni 40 000 kroonini, mis maksab juuraharidus.

Kui Margus Tramberg kaks aastat tagasi riigieksamitulemustega Tartu Ülikooli arstiteaduskonda sisseaanute hulgast napilt välja jäi, ei kõhelnud ta tasulisele kohale astumiseks avaldust kirjutades kaua. "Kui ülikooli lähen, siis praegu, ja kui mitte, siis võib-olla jääbki minemata," mõtles keskkooli lõpetamise ja ülikooli astumise vahel aasta Tallinna Keskhaiglas sanitarina töötanud noormees.

Praegu kolmandal kursusel õppiv Tramberg on siiani kõrgharidusse investeerinud 69 000 krooni. Diplomist lahutab teda pärast tänavust kursust veel kolm aastat. "Siis olen ma kõrgharidusega töötü," märgib ta. Koos spetsialiseerumisega kestavad õpingud 10-11 aastat.

Vahepeal loodab Tramberg siiski mõnele vabanevale riigieelarvelisele kohale üle minna. Õpingute lõpus terendav noore arsti palk, mis praegu on umbes 4000 krooni, paneb teda hariduse tasuvuses kahtlema. "Äkki on see lihtsalt kallis hobi?" küsib seni keskmisele hindele 4,5 õppinud tu-

deng.

Ettevõtetmajanduse lõpukursuslane Marek Jürge-son seevastu ei kahtle, et nelja aasta peale makstud 84 500 krooni end küllaga ära tasub nii tal kui ka paarikümnel tasulisel kohal õppival kursusekaaslasel.

Nõnda pole ta vahepeal üritanud sisseastumiseksa-meid uuesti tehes riigieelarvelisele kohale saada. Et vanemad on tasulisi õpinguid võimaldanud, pole Jürge-son pidanud õppemaksu tasumiseks kooli kõrvalt tööle ruttama, nagu paljud teised lepingulised tudengid, kes maksavad seda palgast ja õppelaenust või kelle eest tasub töötajat koolitav firma.

Õppeaasta Tartu Ülikoolis maksab lepingulisele üliõpilasele 5000-40 000 krooni. See sõltub eriala populaarsusest, mitte õpetamise kulukusest. Näiteks tudengile 40 000 krooni maksev koht õigusteaduskonnas maksab ülikoolile tegelikult 13 500 krooni. Samas kergendab ülikool füüsika- ja keemiateaduste õpetamise eest rahakotti 28 350 krooni üliõpilase kohta, kuid tudengilt küsib 5000 krooni.

Optimaalse summa leidmisel lähtub ülikooli valitsus lisaks majanduslikule kasule ka arvestusest, et riigieelarvelise tudengi lahku-misel koolist õpingute ajal oleks kursusel varu tema koha täitmiseks. Täitmata jäänud õppekohta riik järg-misel aastal enam ei finant-

seeri.

Õigusinstituudis Veritas tuleb juurahariduse eest maksta 32 000 krooni aastas ning õppedirektor Ille Peek märkis, et neil pakutava hariduse kohta ei ole õppe-maks kallis.

"Oleme ainuke kõrgkool, mis annab Tartu Ülikooliga võrreldava juriidilise hariduse – bakalaureuse kraadi," põhjendas Peek. "Meil ei maksa mitte ainepunkt, vaid aasta, mis tähendab, et usinamalt tudengil on võimalik ülikool läbida kolme aasta-ga."

Õigusinstituudi parimad üliõpilased saavad ka stipendiumi, mis on nelja aasta jooksul pool õppemaksust.

Kõrgkoolid tunnistavad huvi kasvu tasulise õppe vastu.

Tallinna Pedagoogikaülikooli vastuvõtutalituse sekretär Aili Aben mõõnis, et juba teist aastat järjest võtab TPÜ tasulisse õppesse vastu sama palju tudengeid kui

riigi poolt finantseeritavatele kohtadele. "Veel augusti lõpus oli järjekord ukse taga, noored tundsid huvi, kas neid tasulisse õppesse võetakse," kirjeldas ta.

Audentese Kõrgema Ärikooli turundusjuht Aive Levandi märkis, et tudengikandidaadid on aasta-aastalt muutunud teadlikumaks ning nende küsimused õppimisvõimaluste kohta konkreetsemaks. "Paljud erakoolid on lühikese ajaga teinud ära väga suure töö, kuid kasvõi juba maine osas on neil raske konkureerida tuntud riigiülikoolidega, seda enam, kui riiklik ülikool pakub haridust väiksema raha eest," selgitas ta.

Levandi lisas, et riiklik haridus ei pruugi siiski tingimata kvaliteetsem olla. Kõigi kõrgkoolide esindajad soovitasid üliõpilasekandidaatidel enne dokumentide sisse viimist põhjalikult uurida valitud kooli tausta.

Tasuliste lootused pühitakse

■ Sellest aastast ei võta Tartu Ülikool enam üliõpilasi vabakuulajateks ning võimaldab riigieelarvevälistel tudengitel kaks korda aastas kandideerida vabanevatele eelarvelistele kohtadele.

Vabakuulaja maksis seni õppimise eest tunduvalt vähem kui lepinguline tudeng, kuid ei omanud üliõpilase staatust.

Varasematel vabakuulajatel on nüüd võimalik minna üle lepingulisele kohale, kandideerida vabanevale riigieelarvelisele kohale või jätkata vabakuulajana, makstes selle eest 8000 krooni aastas.

Samas on paljud vabakuulajad, kes tavaliselt esimesena sissesaaajate hulgast välja jäid, juba varem võetud riigieelarvelisele kohale, kui see osakonnas vabanes.

Et aga uut arvestust vabade kohtade üle peetakse kursuste kaupa, õpib mõnel kursusel endiste vabakuulajate näol hoopis rohkem üliõpilasi, kui riik ette nägi.

Esimene konkurss vabaksjäänud riigieelarvelistele kohtadele toimub Tartu Ülikoolis oktoobris.

Kallimad erialad Eesti kõrgkoolides

Kõige kulukam on õppida Concordi Rahvusvahelises Ülikoolis, kus meedia ja suhtekorralduse erialal õppimine maksab 2988 dollarit aastas. Ümberarvestatuna on see ligi 45 000 krooni.

kõrgkoolide kolm kallimat eriala (kroonides):

Tartu Ülikool

Õigusteaduskond **40 000**
Majandusteaduskond **25 000**
Psühholoogia **20 000**

Tallinna Tehnikaülikool

Kõik tasulised erialad
maksavad aastas **20 000**
krooni

Eraakadeemia Nord

Õigusteadus **28 000**
Psühholoogia **26 000**
Marketing **24 000**

Audentese Kõrgem Ärikool

Kõik erialad maksavad
aastas **35 000** krooni

Tallinna Pedagoogikaülikool

Rakendusinformaatika **32 000**
Etnomusikoloogia **24 000**
Referent-asjaajaja **20 000**

Concordia Ülikool

Meedia ja suhtekorraldus **44 200**
Õigusinstituut **42 900**
Ärijuhtimine **37 000**

Õigusinstituut Veritas

õigusteadus **32 000** krooni,
muid erialasid ei ole

Eesti Kõrgem Kommertskool

rahvusvaheline ärijuhtimine
34 800 krooni, muid erialasid
ei ole